

คำนำ

เป็นที่ยอมรับกันตลอดมาตั้งแต่อดีตว่า ครูมีความสำคัญมากต่อการจัดการศึกษาและให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนของชาติ ครูจึงเป็นที่ยอมรับนับถือในทุกสังคม แม้การศึกษาในปัจจุบันจะเจริญก้าวหน้า มีสื่อและเทคโนโลยี และแหล่งการเรียนรู้มากมายเพียงใดก็ตาม ครูยังคงเป็นที่ยอมรับว่ามีความสำคัญไม่น้อยกว่าอดีต แต่เพื่อที่จะให้ครูมีความรู้ความสามารถเหมาะสมและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ทุกประเทศที่มีการปฏิรูปการศึกษาจะต้องมีการปฏิรูปครูไปพร้อมๆ กันด้วยเสมอ

สำหรับประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน ในการปฏิรูปการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้มีการปฏิรูปครูไปพร้อมกับการปฏิรูปการศึกษาในส่วนอื่นๆ โดยบัญญัติไว้ในหมวด 7 ว่าด้วยครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยให้มีการปฏิรูปทั้งการผลิตและการพัฒนาครู การกำหนดมาตรฐานวิชาชีพครู การออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู การให้ม็อดค์กรกลางในการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู การกระจายอำนาจในการบริหารงานบุคคล และให้มีกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่นสำหรับข้าราชการครู ซึ่งรวมไปถึงการสร้างทางก้าวหน้าในวิชาชีพของครูด้วย

โดยที่ระบบความก้าวหน้าในวิชาชีพของครูเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งในการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู และจำเป็นจะต้องวางระบบให้สอดคล้องกับการปฏิรูปครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สำนักงาน ก.ค. ในฐานะที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการกำกับดูแลการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูจึงได้เตรียมการศึกษาแนวทางเกี่ยวกับการจัดระบบความก้าวหน้าของข้าราชการครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไว้ โดยมอบหมายให้ผู้เขียนทำการศึกษาและจัดทำรายงานนำเสนอกรอบความคิด (CONCEPT PAPER) เรื่อง ระบบความก้าวหน้าในวิชาชีพครูฉบับนี้ขึ้น

ในการนำเสนอกรอบความคิดเรื่อง ระบบความก้าวหน้าในวิชาชีพครูนี้ ผู้เขียนได้เน้นความก้าวหน้าของข้าราชการครูในตำแหน่งหลัก คือ ตำแหน่งครู ซึ่งโดยปกติจะสามารถปรับความก้าวหน้าได้สูงสุดในวิชาชีพครู และหากพิจารณาร่างบัญชีเงินเดือนตามที่สำนักงานปฏิรูปการศึกษาได้เสนอไว้ก็จะสามารถเลื่อนขั้นได้เท่ากับเงินเดือนข้าราชการพลเรือนระดับ 11

อย่างไรก็ตามผู้ดำรงตำแหน่งครูก็สามารถสมัครเข้าสู่ตำแหน่ง หรือได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นได้อีก เช่น ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ศึกษาพิเศษ หรือตำแหน่งบุคลากรอื่น ซึ่งเป็นกรณีปกติที่สามารถเลื่อนไหลกันได้อยู่แล้ว

ในเอกสารเล่มนี้ จะนำเสนอ เพื่อความสะดวกในการพิจารณา โดยแบ่งออกเป็น 6 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นความโดยทั่วไปที่กล่าวถึงความเป็นมา วัตถุประสงค์ และขอบข่ายของการนำเสนอ ตอนที่ 2 ว่าด้วยหลักการเกี่ยวกับทางก้าวหน้าในวิชาชีพครู ตอนที่ 3 ว่าด้วยระบบทางก้าวหน้าในวิชาชีพครูในปัจจุบัน ตอนที่ 4 ว่าด้วยระบบทางก้าวหน้าในวิชาชีพครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตอนที่ 5 ว่าด้วยข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทางก้าวหน้าในวิชาชีพครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และตอนที่ 6 เป็นบทสรุปและข้อเสนอแนะ

ผู้เขียนขอเรียนเพิ่มเติมว่า การนำเสนอเอกสารเล่มนี้เป็นการนำเสนอในลักษณะของกรอบแนวคิด หรือ CONCEPT PAPER เพื่อเป็นแนวทางขององค์กรกลางในการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่จะพิจารณาจัดทำรายละเอียดต่อไป ทั้งนี้จะต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู และกฎหมายว่าด้วยบัญชีเงินเดือนครูฉบับใหม่เป็นสำคัญ

แต่อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนหวังว่าเอกสารเล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่สำนักงาน ก.ค. หรือองค์กรกลางในการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาวางระบบทางก้าวหน้าของข้าราชการครูต่อไป

จรูญ มลิินทร์
กุมภาพันธ์ 2544